Ч. 49 (13.394). Львів, субота 24. лютого 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як москвофіли засновують читальні Качковського на Лемківщині?

Щойно в грудні 1933 р. за почином місцевого пароха о. П. Криси заснували селяни в селі Кітськім, березівського повіту читальню „Просвіти" ім. М. Шашкевича і взялися з завзяттям неофітів до праці над освідомленням села. Одначе, місцевий війт Антін Сердиницький не дав ключа до церковного будинку, мовляв тому, що це громадський будинок і з тієї причини в цьому будинку не може приміщуватись домівка читальні. Коли ж збори таки відбулись, то війт вже другої днини вранці поїхав до старости в Березові та повідомив про все, а староство негайно заборонило о. пароховi та просвітянам вступу до читальні. Наслідком тої заборони члени читальні негайно піднаймили домівку для читальні в хаті Михайла Семана і там до днині працюють над собою. Одначе наступ проти чит. „Просвіти" не припинився. Дідичка Марія Станькова на дворі жертвувала простору домівку геть з опалом і світлом для „руского людка", коби лишень найшлись охотники, які заснувалиб „руску читальню". Одночасно приобіцяла, що лишень членам „руской читальні" піднаймить з весною пасовиська та інші „благодати", але охочих не найшлося. На відкриття тієї „руской читальні" в неділю 11. лютого н. р. приїхав березівський староста п. Леопольд Бориславський, комендант повітової поліції з Березова, двох поліцаїв зі станиці в Улючі та свояки місцевої дідички. Кількадесять громадян з цікавости приглядалося заснуванню „русской" читальні „самими" „русскими" людьми. І дійсно читальню ім. М. Качковського відкрито з великою помпою, і то в церковному домі, який війт опанував силою. Москвофільський агітатор, недокінчений гімназист зі Согорова Горішнього, якого усунули вже з кляс в Коломиї, викварив „галаньє", накидаючись з лайкою на українців, які є, мовляв, видумкою німців. Якшоб — говорив цей тип — „поставити біля людини малпу, то лишень „русскі" є людьми, а українці, це малпи, якими кермує Гітлер". Не вважаючи на досвід війта, ніхто не вписався в члени читальні. Щойно за його обіцянку, що молодь буде даром бавитися, декількох вписалося в члени. Але вже за кілька найближчих днів 12. і 13. лютого виступили всі нові члени з читальні ім. Качковського і вписалися до читальні „Просвіти".

Москвофільські недобитки закладають такі паперові читальні ім. Качковського в кільканадцятьох селах і тому всі такі новоосновані читальні мають з правила тих самих членів основників.

Протипольські демонстрації в Ковні.

ВІЛЬНО, 22. 2. ПАТ. Як повідомляють з Ковна, в ночі з 20. на 21. п. м. група литовських студентів знищила редакційну домівку „Дня Ковенського", польську книгарню, домівку польського т-ва і каварню Порковського. На другий день в будинку ковенського університету відбулася студентська маніфестація, на якій вирішено резолюцію з домаганням найгостріших репресій супроти поляків, що живуть у Литві. Між ін. зажадали усунення поляків зі всіх урядів, здержання стипендій для польських студентів і субвенцій для польських шкіл та знесення всяких полекш і знижок у шкільних оплатах для польської молоді. Вкінці домагалися, щоби не виплачувати відшкодування землевласникам за відобрані землі. В маніфестаціях взяло участь коло 5.000 студентів.

—o—

ВІЛЬГЕЛЬМ ПРОТИ ГІТЛЕРА.

Орган гітлерівського посла гр. Ревентльова „Райхсварт" обвинувачує бувшого цісаря Вільгельма в підюджуванні офіцирів давньої цісарської армії до державної зради. Часопис оголошує зміст телеграфічної подяки, яку вислав б. цісар 22. листопада м. р. до краєвого відділу баварського союзу офіцирів. В телеграмі б. цісар підкреслює, що німецька держава може повернути до своєї давної могучости і слави тільки як монархія. Не тільки цісарський престіл, а й престоли поодиноких союз. країв повинні бути знову обсаджені. Гаслом організації мусить бути: „Вперед! За Бога, цісаря і державу!" Гр. Ревентльов називає це письмо явним закликом до державної зради і встряванням у внутрішні справи Німеччини. Бувший монарх не хоче погодитися з фактом, що його роля скінчилася раз на все.

Італійсько-угорська співпраця.

БУДАПЕШТ, 22. 2. ПАТ. На бенкеті, виданім на честь італійського державного підсекретаря Сувіча, премієр Ґембеш підкреслив, що вага актуальних справ вимагає співпраці обох держав, щоби приспішити поворот нормальних умовин політичного і господарського життя. У відповіді мін. Сувіч зазначив, що премієр Мусоліні все виявляє зрозуміння для угорських справ. Те зрозуміння є основним чинником угорської політики а угорсько-італійська приязнь є одною з умовин повороту нормальних відносин. Вони входять в програму італійської політики, що прямує до мирної відбудови відносин над Дунаєм і в Европі.

ЧИ АВСТРІЯ ПІДЕ ЗІ СКАРГОЮ ДО ЖЕНЕВИ?

ЛЬОНДОН, 22. 2. ПАТ. Справа Австрії займає дальше льондонську пресу. Часописи обговорюють широко візиту Сувіча в Будапешті та його заповіджену візиту у Відні в повороті на дорові, думаючи, що обі ті візити будуть мати рішуче значіння для укладу австрійських відносин, особливо в справі переказання спору з Німеччиною Лізі Націй. Наслідком оголошеного шляхом мінхенського радія ультимату Габіхта, австрійський уряд рішив звернутися під опіку Ліги Націй. Одначе італійський уряд, як зачувати, спротивився рішуче такому розвиткові австро-німецького спору.

—o—

Новий злочин в афері Ставіського.

ПАРИЖ, 22. 2. ПАТ. На залізничому шляху біля Діжон знайшли тіло мужчини з відтятою головою. Показалося, що то тіло апеляційного радника паризького трибуналу Альберта Преса, який став жертвою злочину. Злочинці сказали підступу, висилаючи до Преса телеграму, яка закликала його до тяжко хорої матері в Діжон. У поїзді його зв'язали, вбили і щоби сфінґувати нещасливу пригоду, закинули тіло на залізничий шлях. Злочин викликав у Парижі велике враження. Судя Прес користувався великим авторитетом у судових колах. Преса подає, що сьогодні він мав зложити важні зізнання в справі переказання рапорту комісаря Напюта в афері Ставіського. Зізнання мали обтяжити деяких урядовців.

Анґлійська візита в Берліні.

Львів 22. лютого 1934.

Анґлійська дипльоматія славиться двома прикметами: **реалізмом і далекосяглістю.** І завдяки цим своїм двом прикметам, за якими стоїть великодержавницький авторитет Великої Британії, анґлійська дипльоматія грає величезну — здебільша рішаючу ролю — при вирішуванні всіх найважніших міжнародніх проблем. Політичний реалізм каже анґлійській дипльоматії рахуватись з кожночасною дійсністю і виводити з неї практичні висновки, на які не має впливу ніякий слізливий сентимент. Через те в анґлійців є зовсім інший погляд на т. зв. престіж влади й держави, ніж у народів, які до своєї державности ще просто не привикли та на точці прероґатив влади є надзвичайно вразливі: велико-британійського престіжу ані трішки не нарушує і не шкодить його повазі найбільш радикальна зміна поглядів, найкрутіший зворот політики, якщо попередня політика показалась у своїх практичних вислідах кепська. Але ця гнучкість політичної тактики не є тотожня з безпринципністю: хист передбачувати події на далеку мету, орудувати концепціями у світовому масштабі та дбати за збереження і скріплення свого становища великодержавницької світової імперії саме з перспективи не лише минулої традиції, але й далекої будуччини, — такі внутрішні прикмети анґлійської дипльоматії дають їй змогу бути **ініціятором і медіятором** у найважніших справах.

Виконувати з успіхом ті функції бюрократичним шляхом — це значить саме заперечувати своє знання змінених відносин і людської психіки. Тому й анґлійська повоєнна дипльоматія відома зі своєї меткости: ні одна держава не може зареєструвати стільки подорожей своїх чільних офіціяльних представників, що Велика Британія. І після недавніх подорожей Мекдональда, Саймона, Гендерсона — виїхав тепер у дипльоматичну подорож по Европі б. державний секретар закордонних справ (віцеміністр), новоіменований льорд королівської печати Іден. (Це призвище відоме українському громадянству з відповідей, які мін. Іден давав у палаті громад на посольські інтерпеляції в українських справах). Ціль тих подорожей — у безпосередній зустрічі з відповідальними керманичами інших держав, безпосередньо пізнаючи теж на місці нуртуючі в тих державах течії і настрої, вирівнювати ріжниці поглядів і вирішувати справи, чого паперове листування та посередництво акредитованих дипльоматичних представників вдіяти не всилі. І найкращим доказом, як високо стоїть у міжнародньому світі опінія про вартість і силу анґлійської дипльоматії, є факт, що кожна така подорож анґлійського державного діяча стає відразу найважнішою подією політичного дня: бо весь політичний світ інстинктовно відчуває, що за такою подорожею криються найбільш далекосяглі цілі, та що у висліді такої подорожі світ може бути заскочений фактами величезної ваги.

Таким робом і подорож мін. Ідена притягає до себе увагу всієї політичної преси. В офіціяльному німецькому комунікаті кажеться, що вчора передполуднем відбулася в міністерстві закордонних справ у Берліні перша „розмова" між німецьким міністром закорд. справ фон Нойратом і льордом Іденом з участю британійського амбасадора та міністра райхсверу ґен. Блюмберга. Пополудні всі учасники тієї розмови були прийняті канцлером Гітлером, де велися дальші наради. Комунікат підкреслює, що розмови велися „у дуже приязному тоні". Щодо предмету нарад, то вже сама присутність шефа райхсверу вказує на головну точку: питання розброєння, яке — як відомо — стало безпосередньою причиною виступу Німеччини з Ліги Націй. Телеґрама ПАТ-а з Льондону

точно прецизує тему розмови: 1) справа німецьких летунських збройних сил, 2) справа повороту Німеччини до Женеви і 3) доля штурмових відділів.

Імовірно неполагоджена досі справа німецького жадання щодо військової рівноправности, фіяско розбройної конференції і недавне англійське меморандум, яке передбачує реалізацію рівноправности до 4-ох літ, — ці справи імовірно були дійсно безпосередньою причиною приїзду велико-британського діяча до Берліна. Однак річ не у розбройному компромісі, не в реорганізації райхсвери чи навіть не в повороті Німеччини до Ліги Націй, а в проблемі багато поважнішій: у наладнанні міжнародньої співпраці з новою Німеччиною. Всі гамті речі — це лише другорядні, хоч і самі для себе складні та суттєві, перешкоди, які слід усунути, маючи на увазі ту ширшу міжнародню співпрацю. Чи в нинішніх берлінських розмовах була конкретно мова й про ту співпрацю та її далекі цілі — це річ невідома. В усякому разі в ніякому комунікаті напевне про це згадки не буде! Але не може бути двох думок, що англійська дипльоматія, активно працюючи над уможливленням англьо-німецького порозуміння, не має на увазі згори конкретних цілей англьо-німецької співпраці. Становище німецької преси перед і після нац.-соц. перевороту супроти Англії та великий такт і обережність, які виявила англійська преса, що не дала втягнути себе в протинімецьку нагінку соціялістичної і жид. публіцистики, — вказує на пригожі настрої по обох сторонах — до взаємного порозуміння і співпраці. Трівке англьо-німецьке зближення і порозуміння щодо співпраці над реалізацією спільних далеких і великих цілей започаткують нову епоху в історії світа.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ.

І. ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ ЧЕСЬКОЇ КОРОНИ.

У нас — буває — дехто не хоче, щоби українська преса щонебудь писала на валютові теми. Про це навіть говорив один із делегатів на передостанньому зїзді Украйнбанків. Та таке становище вважаємо з ґрунту неправильним (хоч розуміємо подекуди мотиви) і по змозі старатисьмемо дальше обєктивно інформувати наших читачів про хід подій у ділянці валют.

Найцікавіше з усього — це боротьба Рузвельта з... доляром, який ніяк не хоче зійти докладно до визначеного йому рівня 59.06 відсотків чи давних центів. Величезний приплив золота з Европи до Америки, що є наслідком акції американського інтервенційного фонду, ледви чи сприятиме знижці курсу доляра хочби до згаданого офіціяльного рівня. Немов прочуваючи новий його скок у гору, фунт штерлінґів почав в останні дні йти теж у гору, дарма, що весь час старався бути 1—2 пункти нижче доляра.

Разом із цими перипетіями валют-великанів, увагу звернула на себе тепер Чехословаччина, яка перевела саме операцію своєї корони, обтинаючи її вартість на 1/6. Той самий премієр Маліпетер, що ще недавно завіряв своїх громадян і закордон про безоглядну трівкість вартости корони, відчитав 15. ц. м. в парляменті валютову деклярацію уряду, яка редукувала золотий зміст корони всупереч опозиції коаліційної партії національ-демократів.

Причина, наслідком якої чеський уряд пішов за підшептами б. міністра Енґліша, що вже від довшого часу вів кампанію за девалюацією корони, міститься одиноко в експорті. Чехословаччина є промисловою країною і хоче дешево продавати. А до цього їй потрібний дешевий гріш. Чи інфляція? Ні! Проти цього премієр застеріґся дуже радикально. „До зросту цін не допустимо!" — заявив він строго в сторону спекулянтів. „Всі спроби викликати дорожнечу поборювати будемо всіми засобами!"

Коли нема зросту цін — нема інфляції. Редукція вартости гроша без рівночасної звишки цін на товари і услуги є **девалюацією.** В Англії була саме така девалюація і хоч роки вже минули, ціни не пішли в гору. Завдяки тому, спираючись на валютову премію (дешевший гріш при незмінних коштах продукції), Англія вдатно переводить свою експортову кампанію. Її слідами пішла тепер Чехословаччина, що, очевидно, немало збентежило її сусідів, у першу чергу Австрію.

В кілька днів пізніше 19. ц. м. франц. посол із радикальної партії Moutet звернувся до президента французької ради міністрів з письмом, у якому **домагається девалюації франка.** Для розвитку промислу і торговлі з закордоном — мовляв — є конечне, аби Франція пішла слідами інших великодержав: Англії, Японії й Америки.

Твердять, що згаданий посол репрезентує зникаючу меншість у французькому парламенті, що уряд не піде на валютовий експеримент, хоч як він санував би тим державні фінанси. Недавна розмірно девалюація, бо щойно в 192[illegible] році і велике значіння рентієрів, яких нова девалюація зруйнувала би і загнала би у крайні радикальні табори — відстрашує уряд іти сл[illegible] дами валютових маніпулянтів. До того ще недавно золотий запас Франції числив 60 мілія[rdів] при 80 міліярдах обігового гроша (отже 86 проц. покриття). Тепер — кажуть — Франція стратила в користь Америки щось за 2 міліярди франків золота. Та ця втрата, хоч на[illegible] здається велика, не грізна при наповненні дальше золотом пивницях Франц. Банку. Проте йдуть доволі голосні чутки, що Франція готовить заборону вивозу золота. А звідси до [з]кинення паритету дуже вже недалеко!

Покищо спинились міжнародні атаки на французького і швайцарського франка та на голянд. ґульдена. Однак це перемиря мабуть не довго триватиме, бо держави, що належать до т. зв. золотого бльоку готуються до спільної оборони свого золотого бастіону.

Як відомо, до золотого бльоку належить теж Польща. В неї хоч і не істнує покищо з гострій формі **„проблема валюти"**, то вже недалекий час, коли вона теж займе одно з перших місць серед злободневних справ.

Та про це завтра.

В. Несторович.

Джерело селянських злиднів.

Що каже акт обвинувачення в сенсаційному процесі.

Від понеділка 19. лютого ц. р. йде у Львові незвичайний карний процес. На лаві підсудних сидить 19 обвинувачених, з того 6 жидів і 13 селян та селянок українців, майже всі зі Звенигороду, пов. Бібрка. Всі підсудні, як ми повідомляли вже вчора, відповідають перед судом за те, що в контрактових справах подавали меншу ціну для зменшення стемплевих оплат і цей бік процесу нецікавий. Зате з другій частині обвинувачення, якою прокуратор обняв лиш 7 підсудних, акт обвинувачення просто прибиває вагою злочинів, які від віків роблять наших навіть заможних господарів жебраками, а наше село взагалі держать у зморі бездонної тясовини незгоди, нужди та злиднів. Цей образ із нашого села на тлі злочинів обвинувачених із Звенигороду прокуратор змальовує в акті обвинувачення так:

„З цілости акту обвинувачення виходить, що обвинувачені I. до VII. творять зорґанізовану спілку торговців сільськими ґрунтами і розділюючи між собою ролі, **спритно використовують спори членів окремих родин, які повстають на маєтковому ґрунті,** або створюють між ними такі непорозуміння. Довівши таким чином до хаосу і крайнього напруження родинних взаємин, купують спочатку в одної з розсварених сторін ґрунти, найчастіше невиділені, по низьких цінах. Потім вносять позви про знесення співвласности, під видом, що не можна перевести фізичного поділу, виставляють на ліцитацію весь комплекс ґрунтів, що є власністю цілої родини, і самі шляхом ліцитаційного купна за розмірно низькі ціни стають власниками цілих комплексів. Тим способом

Преса — це нині найпевніша зброя у змаганнях народу. Тому кожний український громадянин повинен стати передплатником „Діла".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. ЛЮТОГО 1934.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

З нашого карнавалу.

Дієві особи: Ромко, Славко й Місяньо, Добролійка зі Жовкви, Яблонський чи пак Ябцьожез, Професор, Мамці — опіка, фотограф, Расова українка, гості.

— Отже, панове, увага! Мусимо якось порозумітися. Гуляти цілу ніч з одною і тою самою панною, це, думаю, для кожного з вас середня приємність. Але знову й відчіпитись від неї штука! А якось так лишити її на салі „під лямпою" не личить...

— Шож робити?

— Проста справа. Як я на котрого з вас моргну, значить, має мені мою магніфіку зараз відбити. Згода?

— Ні, я вже краще зболю: Коли матимеш скривлену міну, начеб три дні мав їси дощ, тоді я скажу: „Друже, вибач на хвилиночку, незвичайно важна справа." А ти тоді пускаєш її „кантом", тай гуляй, брате!

— А я, панове, скажу так: „Ромку, на долині біля брами хтось хоче з тобою бачитися й жде на тебе." Тоді...

— „тоді Ромко: „Вибачте" й до другої салі ваш приналочну обертати...

— Досить. Значить, порозуміння є. А тепер — до роботи!

— — — — — — — — — — — —

— Но, знаєте, панство, але той Яблонський грав неможливо! Я була вчора в польському касині й чула правдиву музику. Куди Яблонському до джезу!

— Лідо! знаєш, я така змучена, що ледви зіпаю. Годі ногами рухнути. Ні, дай спокій, але три забави одного тижня — це таки забогато.

Ромко до Місяня:

— Ти чув? А цілу забаву з крісла не встає. Цікаво, чим вона змучилася.

— Це куди гірше, ніж на ярмарку петрушку серед морозу продавати. Я їй не дивуюся.

— А якаж її мара тягне на ту забаву? Панна без свого „предмету зітхань" не повинна йти на вечерниці, але сидіти дома, спати під периною й не рипатися.

— — — — — — — — — — — —

— Бачите, пані, яка оця радникова вимальована? Якби цілого Федера на себе взяла...

— Або погляньте на волосся тої малої Романки. Якби від Кутковського перуку на кредит взяла.

— А що ви, пані докторова, на цю расову українку?

— Ей, пані, не говорилиб ви отак: расова! Це, вибачте, расова може бути корова, расовий, даруйте за слово, веприк, але панна! Це тривіялізм! Уже краще: типова.

— Та хай вам і типова, але скажіть, чи це її волосся правдиве? Або брови? Я заложуся, що повиголювані.

— А ви думаєте, що її булиб вибрали, якби не отой її адоратор в жюрі? Це вам згори умовлене. Бо чим же моя Галя не краща?

— Еге́ж, та що то, пані докторова, дивуватись! Де наші на правдивій, клясичній красі розуміються!...

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, ти чого так скривився? Відбили Надю? Не журись, брате, диви скільки того цвіту довкруги! Сидять, аж крісла повгинались.

— Дай спокій! Не те. Так, бачиш, лякери тиснуть, що лівою ногою рушити не годен.

— То було тісних не купувати! Забажав собі льонові ніжки мати, то й не падькай.

— Та хто би купував! У Левка позичав.

— Якто, на смокінґ спромігся, а на лякери не міг?

— Підожди, на другий рік усе докомплектую. Зате маю сатисфакцію, що цілий карнавал в позичених лякерах перегуляв...

— — — — — — — — — — — —

— Прошу панства, зараз відбудеться знимка! Традиційна знимка. Прошу ласкаво установитись лицем до апарату!

— Протестуємо! Геть зі знимкою! Шкода часу! Танґо!

— Фокстрот!!!

— Не треба знимки! бо забере поліція!

. . . . . .

— Прошу панства, веселий вираз лиця! Увага!...

— Надю, дивіться на мене!

— Що, ви хочете, щоб я виглядала скривлена, мов середа на пятницю?

— Ромку, сховай ногу, бо кліша тріснє!

— Пане фотограф, а чи мої білі рукавички пізнати?...

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, поклич Славка, підемо до буфету.

— Маєш капітал?

— Що тебе обходить!...

— Дивися, Славку, там на касеті лежить

вони зовсім руйнують дотеперішніх власників і відпродуючи так набуті грунти по значно вищих цінах, доробляються чужим коштом значного мастку як у нерухомостях, так і в готівці. Доказом того є численні позички, що їх вони дають окремим особам".

Обвинувачені винні, що:

Мехель Парнес, син Юди, літ 44, уроджений і замешкалий у Звенигороді, пов. Бібрка, рільник, що має 30 моргів поля: 1) Проти умови й застережень пустив в обіг вексель Івана Паранькн на суму 50 дол 2) Проти волі й застереження Івана Кузика підписаний ним векселевий блянкет на 50 дол. виповнив на суму 123 дол. 3) **Позичаючи Данилові Морикішці на купівлю грунту в Чюкиках 300 дол. на один рік, пібрав титулом відсотків 500 дол. та приняв на сплату довгу і проценту грунт вартости 1.000 долярів.** 4) Векселеві блянкети, підписані Данилом Морикішкою на суму 250 дол., виповнив на суму 337 дол. і хоч на їх сплату дістав 190 дол., судово стягав цілу суму 337 дол. 5) Підробив письменну умову Івана Великача з Пелагією Пилипів і Марією Великач, в якій ті дві останні годяться на продажу грунту Івана Великача. 6) Пустив в обіг вексель Анни Сорски на суму 135 дол., хоч вона ті гроші заплатила, та взяв від неї за 6 місяців 25 дол. відсотків від тієї суми. 7) Підписаний Павлом Рожаком блянкет купна-продажі грунту, замісць на умовлену половину, виповнив на весь грунт вартости 360 дол. та не вставив у нього застереження про вживання до смерти. 8) Позичив Іванові Заставському 200 дол., а по році взяв за це два морги поля вартости 300 дол. 9) Взяв від Антона Савицького підписаний векселевий блянкет на 500 зол., а виповнив його на 600 зол. і пустив його в обіг, хоч Савицький повернув йому гроші. 10) Взяв від тогож Савицького підпис на блянкеті контракту купна-продажі й умовився, що його виповнить на суму не вищу як 500 зол., а виповнив і предложив у суді для легалізації на суму 1.400 зол. 11) Фальшиво вніс обвинувачення на учителя Прунуса в Звенигороді за те, що нібито він взяв у нього 400 зол. за „уважання" на дитину в школі, в потім позичив безпроцентово 67 дол. і 120 зол., з тим, що переведе його діти до слідуючої кляси.

Мехель Парнес і **Нухім Бляйх**, (останній також рільник на 2-х моргах поля), вимантили у Данила Морикішки половину грунту „Горбок" нібито за те, що вони дали адвокатові 100 дол., щоби Морикішку оборонити перед кредителею. Вони-ж виповнили й пустили в обіг векслі на суму 257 дол., які в блянкетах підписав Михайло Іжовський лише на суму 150 долярів.

Теодор Кіт зі Звенигороду порозумівся з Мехлем Парнесом і Нухімом Бляйхом і, як генеральний повновласник Петра Великача, в одному випадку відкликав на його шкоду апеляцію, а в другому зрікся права відкуплення грунтів, через що Великач їх стратив.

Мехель Парнес, **Беріш Аліфанс і Симха Штерцер** продали Катерині Ромців **грунт в Городиславичах за 320 дол., нібито чистий від довгів, а потім виявилося, що той грунт обтяжений довгом 500 дол.**, при чому для стягнення 400 дол. вже велася екзекуція.

Беріш Аліфанс узяв від Марії Андрушко два векслі на 250 дол. і 164 дол. на кошти процесу з Магдою Ониськів про відкликання даровизни. Потім ті векслі заскаржив, а **коли до М. Андрушко приходила налата зтілати, відбирав їх, кажучи, що їй „того не потрібно". Доводячи таким чином до правосильности наказу, повів проти Андрушко ліцитацію, наслідком чого вона стратила обійстя і півтора морга грунту вартости 600 дол.** Пізніше, коли Марія Андрушко мала зізнавати в суді як свідок, Аліфанс підмовляв її, щоби зізнала, що ті гроші вона в нього позичила.

Той-же Аліфанс взяв від Маланки Закалик 675 дол. нібито за грунт, який щойно мав купити на ліцитації, а який був власністю Марії Андрушко.

Парнес, Бляйх і Аліфанс представляли фальшиву претенсію до Марії Андрушко нібито за якісь процесові кошти і дістали на неї вирок полюбовного суду на суму 187 дол.

Мехель Парнес і **Юда Парнес** запевняли **Павла Рожака, що він виграє процес** з Аліфансом і Штерцером за 400 дол., **потім запевняли, що він той процес виграв, хоч він його програв.** Під тією покришкою вимантили в нього два векслі на 50 і 100 дол., потім виставили їх на 156 дол. і пустили в обіг.

Нухім Бляйх позичив Іванові Колодрубові 170 дол. на 2 проц. місячно, а Іванові Зарицькому позичив 355 дол. на 2.5 проц. місячно, при чім пустив в обіг додатковий забезпеченевий вексель на 3.000 зол. Він-же в одній справі представив у суді Саву Кміта, як куратора Гринька Дикого, що є на праці в Чехословаччині, а самому Кмітові сказав, що він має підписатися лише як свідок і таким чином підступом дістав акт поділу грунту, якого йому було треба. І він-же неправдиво представився Кіндратові Собенькові власником пів морга грунту в двох кусках, який мала в посіданні Явдоха Стець, та продав тому Собенькові той грунт за 100 дол.

ЦЕ ТІЛЬКИ СПИСОК.

Ми вичислили лише окремі справи, за які прокураторія потягає обвинувачених до відповідальности. Але вже з того видно, яка то всестороння діяльність сільських п'явок і як страшно покутують наші селяни за свою темноту. Тому вважаємо, що лише самого списку тих справ мало. Наше громадянство мусить докладніше приглянутися тим тихим, а таким глибоким трагедіям, що день за днем, невпинно й поступово з'їдають матеріяльний дорібок нашого селянина. Тому в чергових числах подамо за актом обвинувачення докладніші описи цікавіших, просто несамовитих історій, як то селянське добро переходить у лихварські злочинні руки. При тому міститимемо й цікавіші поміщення з того сензаційного процесу.

Оборону обвинувачених селян обняв адвокат **д-р Степан Біляк.**

Гр. Гл.

Що таке „служба праці" в Німеччині.

(Інформаційна стаття.)

Берлін, лютий 1934.

До часу приходу націоналістів до влади служба праці в Німеччині не мала тривких та суцільних організаційних форм. Причиною цього невідрадного положення був політичний хаос, що утруднював всяку громадянську роботу в користь нації. Цим ідейним рухом молоді опікувались ріжні політичні партії та організації, які надавали йому своїх специфічних організаційних форм і політичної закраски. При тому політичному розпорошенні та братній боротьбі молодь, згуртована у відділах служби праці, всетаки находила спільну мову. Її лучила спільна ідея волі німецької нації.

Після перебрання влади націоналсоціялісти взялися зараз до реорганізації всіх відділів служби праці. При міністерстві праці створено державний провід, який має майже ті самі права, що й інші міністерства. Для успішного переведення всіх праць провід видав на пів-року заборону приймати нових добровольців. Це було потрібним, бо бракувало відповідних приміщень, вивінування та відповідних провідників. Сьогодні всі праці майже на покінченні. Цілий край поділено на 30 округів, на чолі яких стоять окружні провідники або т. зв. Гавляйтери. У тих округах зорганізовано кадрові відділи, які, в моменті запровадження обовязкової служби праці, можуть без жадних труднощів поповнитися до відповідного числа новобранців. Один округ складається з 6 груп, а кожна група з 2—8 відділів або таборів. При головному проводі служби праці створено слідуючі відділи: організаційний, персональний, правної поради, завідуючий та господарський, пресовий, пропаґандивний та інформативний, санітарний, вишкільний та уряд плянування.

Не будемо спинятися над поодинокими відділами, бо назва говорить сама за себе. Хіба тільки згадаємо уряд плянування. Завданням цього відділу є створити стратегічні передумови для вжиття служби праці та відповідно до

...бельчок на три чарки вина. Мусимо його стягнути. Ти, Місяню, балакай щось до тої пані наліво за пампушки, я буду заговорювати цю направо, а ти, Славку, тягни! Але зручно!

— А! як бавитесь, пане Ромку?

— Щооо? І пані добродійка тут? Зі Жовкви? Цілую ручку, пані добродійці! Деж би я був припускав! А панна Соня теж є?

— Егеж, ви, бачу, навіть з нею не бачилися...

— Та так якось... пані добродійко... тісно на салі... натовп... а панна Соня десь певно в другій кімнаті...

— Нічо! нічо! Хочете перекусити?

— Так, думав потягнути... то значить напитися вина...

— Е, що там вино! Краще випийте зі мною пива. Охолодитесь.

— Прошу дуже! Цілую ручку.

— Але за це зо мною один фокстрот.

— Обовязково, пані добродійко!

— — — — — — — — — — — —

— Ромку, то що за мадам, що ти з нею гуляв?

— А чорт її бери! Одна добродійка зі Жовкви.

— Щож, добре гулялося? Ти, бачу, дуже спітнів.

— А щоб їй нога повикручувало! Пхай її, тисни вперед, а вона тобі кроки на десять центиметрів ставить. Но, вже хіба до ранку ногами не рушу.

— Але зате пиво поставила.

— Я був би їй то пиво вернув з приємністю, якби лиш не мусів танцювати.

— — — — — — — — — — — —

— Ов, пане професор, і ви тут?

— А щож ви гадали, що я не хочу забавитись?

— Якто, ви? що не танцюєте?

— Саме тому. Зважте, що я найкраще бавлюся в карнавалі.

— ???

— Зараз переконаєтеся. Ось станьте собі тут і малу хвилинку придивляйтесь людям. Хіба цей калейдоскоп розбавлених пар не чудове видовище?

— Що правда, то я тут виджу одно й те саме: пари, що танцюють.

— Е, ви не вмієте обсервувати. Ось придивіться цій панночці. Не говорю вже про її зверхній вид, в якому видно характеризацію, якої й небіщик Льон Ченей не посоромився би, але зверніть увагу на її позу. Кожна частина її тіла представляє для себе окрему цілість. А ті міни! — А там далі маєте добродійку, по якій видко, що черевики її танцюриста не сходять з її сатинових мештів. — Або не подобається вам оця згорблена красуня? Вона так рве вперед, що тягне дансера, а не він її. А поганий пол? Той з правого боку молодець похнюпився, якби не мав чим брами заплатити. Зараз за ним якийсь добродій, якого фрак так і тужить за правдивим власником... А всі ці неприродні міни, пози, якісь несамовиті кроки й фігури, ріжнокольорова тоалета й африканська музика...

— Справді дивні ви, професоре...

— Ні, я тільки переконався, що таки найкраще бавлюся в карнавалі, хоч і не танцюю.

цього розділяти рівномірно всі робучі сили і то головно там, де це є найбільше конечним. Він стежить теж за своєчасним приділенням робіт поодиноким відділам. До цього часу такого відділу не було, тому й працю виконували без пляну, а відділи не були використані як слід.

Важка проблема — це підібрання та вишколення провідників. Служба праці — це новий рух, нова ідея, яка має започаткувати нову епоху життя німецької нації. Звичайно кожна нова ідея натрапляє на великі труднощі. Тому її реалізують тільки люди молоді, внутрішньо захоплені цією ідеєю, що є рівночасно борцями й ідеалістами. До провідника служби праці ставиться великі вимоги. Він мусить бути керманичем технічних робіт та вчителем педагогом. Томуто він повинен визначатися великим тактом, здібностями та вмінням захопити молодь новою ідеєю. З другої сторони молодий юнак повинен мати велике довіря до свого провідника. Це діється тоді, коли на провідному становищі стоять люди з великою посвятою для ідеї. Зрозуміло, що цього не можна осягнути в кількох місяцях. Це є одною з тих причин, які не дозволяють теперішньому урядові ввести обовязкову службу праці. Для підготовки провідників створено одну державну та 12 повітових шкіл, на чолі яких стоїть державний інспектор вишколу.

В парі з цією реорганізацією виступає ще одна дуже важна справа, а саме приміщення вислужених юнаків у приватному господарстві. Бо служба праці миналась би зі своїми цілями, колиб такий юнак ставав знову безробітним. Звичайно служба праці не дає ніякого вишколу. На це за мало часу, подруге вона має зовсім інші завдання. Вона має тільки підготовити молодь до майбутньої служби в користь нації. Фахове вишколення має одержати юнак у фахово-станових організаціях. Цей органічний звязок можна буде осягнути тільки при розвязанні проблеми станової організації цілого господарства. У тім напрямі йдуть підготовчі праці та можна надіятися, що ще цього року такий закон увійде в життя. Зараз створено організацію т. зв. „Арбайтсданк“, яка має піклуватися вислуженими юнаками та приміщувати їх у приватньому господарстві.

Коли буде запроваджена обовязкова служба праці? На це питання годі дати докладну відповідь. Ми вже згадували про деякі труднощі, які не скоро можна буде усунути. Урядові залежить головно на тому, щоби служба праці вивязалася вповні зі своїх завдань, та, щоби видані на це гроші, не пішли на марне. Тут треба ще відмітити зовнішньо-політичні труднощі. Як відомо, комісія для розброєння при Союзі Народів, на своому засіданні в дні 12. червня м. р. не погодилася з намірами німецького уряду запровадити обовязкову службу праці, мотивуючи свій спротив тим, що нібито ці відділи мають військовий характер. Також і закордонна преса не дуже то прихильно поставилася до тих плянів та повела проти цього відповідну кампанію. Цілий закордон повірив виводам комісії. Один англійський студент, який побув кілька місяців в одному німецькому таборі служби праці, розказує у своїх споминах, що він, ідучи до табору, уявляв собі, що при брамі стріне сторожу, узброєну від стіп до голови, та, що у нутрі табору йде тільки військова підготовка. Він дуже розчарувався, бо пізнав, що служба праці не має нічого спільного з військовим вишколом, про який його рідна преса так розписувалася. При нинішній ситуації теперішній уряд має змогу і без відповідного закону осягнути свою ціль. Бо служба праці в Німеччині стала сьогодні рухом масовим. Це заслуга молоді та націонал-соціялістичного уряду, який надає цій справі найбільше ваги та веде кольосальну пропаґанду. Зрештою ніякий уряд не зможе накинути ме... нічно нової ідеї, коли вона не має коріння у м... ліонах нації. Тому і натовп добровольців вел... кий. Одначе щоби притягнути до цієї служби також і тих, що отягаються, провід ужив до цього ріжних заходів. Наприклад кожний ви... служений юнак дістає т. зв. „Арбайтспас“. Без такого пасу буде важко одержати якенебудь заняття у приватньому господарстві. Молоді безробітні знову, що дістають державну допомогу, втратять її, коли не викажуться таким пасом. Студентська молодь сама добровільно запровадила у себе обовязкову службу. Кож... ний студент обовязаний відбути 10 тижнів служби. Без такої посвідки студенти не будуть могти записатися на третій рік студій. Як ба... чимо, провід має богато способів, щоб і ціх неохочих притягнути до служби та оминути заборону.

Кількох українських студентів, що заходами та за підмогою Українського Наукового Ін... ституту в Берліні мали нагоду побувати кілька тижнів в одному таборі служби праці, розка... зують слідуюче: „Основною рисою табору є то... вариськість, яка пересякає ціле життя одиниці і яка старанно плекається провідниками. Ідейні націонал-соціялісти є в меншості, але є від... більше живим, інтеліґентним та активним еле... ментом, що задає тон у таборовому житті. Ко... муністичний елемент сильний і з такими на... строями хлопці не криються перед товаришами, але в наслідок добре зорганізованого вихо... вання цей комунізм досить швидко злітає з не... офітів служби праці. Серед хлопців, що пробу... ли довший час на цій службі, комуністів нема“.

Дня 15. грудня м. р. відкликано заборону приймати добровольців. Для приймання но... вих юнаків створено спеціяльні бюра зголо... шень. Зголошуватися можуть юнаки, що по... кінчили 17-тий рік, та, які ще не переступили 25 літ життя. Кожний дає письменне приречення відбувати службу пів року, а при принятті до табору складає перед цілим відділом присягу, що буде заховуватися по товариськи, виконувати совісно та всіми своїми силами наложені на нього обовязки, повинуватися своїм провідникам, заховуватися бездоганно на зовні та внутрі табору і вважати собі за найбільшу честь належати до німецької служби праці та носити її ношу.

Служба праці для німецької нації є конечною і ми помилялись би, колиб думали, що вона тільки виключно для поборювання безро...

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 24. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ. 24

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Прохарчування. — Вичікування у стаційній команді.

Від самого ранку-досвітку розкладано вогні і ті вогні горіли безупинно. Варилося снідання при одній кухні. Заки ті тисячі добровольців перейшли, вже треба було думати про обід. Тоді ставали довгими вужами добровольці з ріжного роду посудинами — не бракувало поміж ними й мидниць — і брали по черзі наперед зупу з мясом, а опісля за другим наворотом якусь леґуміну. Це харчування тривало годинами; зараз таки треба було зачинати видавати вечерю для перших відділів, що тягнулася знову до пізної ночі. Жіноцтво чергувалося, бо одні і ті самі особи не моглиб того тягару видержати. Про якунебудь іншу працю годі було навіть думати при тому безупинному харчуванні. Колинебудь прийшов я на площу української бурси, видно було непроглядні ряди тих, які терпеливо стояли, вижидаючи своєї черги.

Коби то славна Б. У. зі своїм головою, коби то ЗУР. зі своїми членами були бодай на хвилину приглянулися цьому образові людської нужди! Були би, здається, відпокалися всіх плянів творити УСС, навіть за ціну поправи нашого доброго імени серед віденських міністрів. Того роду поправи ми не потребували, бож хіба добра чи лиха опінія про нас у панів міністрів ніколи нам нічого не дала і в нічому не помогла. І в тім також мене ніхто не переконає, що через УСС менше кинішали селян та інтеліґентів-українців, або що наші парляментарні заступники мали чим позатикати роги підлих клеветників. На клеветників є одна рада, а саме повна погорда, а коли ті клеветники всежтаки находять послух, то треба витягнути з того відповідні висновки, як не тепер, то пізніше, а не надставляти у рот поганому Молохові те, що найдорожче і найцінніше у нас, той людський матеріял, якого так скоро вже не добудемо. Такий був мій погляд і такий він залишився і надальше. Що більше: з ходом подій той погляд скріплявся у мене.

Все те причинилося до того, що я чув, як опадаю на силах і попадаю в хоробу. Якась горячка мучила мене, а надто стала відзиватися у мені моя хороба ісхіяс, яку я вже приніс із Рогатина. Сама думка про те, що я маю ще раз перейти ті муки, які я переходив у Рогатині впродовж двох місяців, коли то мене носили на кріслі до канцелярії, проймала мене великим страхом. Вже першу ніч ледви видержав у ліжку, чув, що не можу спати, що сили наближаються до кінця, а тут стільки роботи, стільки відповідальности! Лише далекий гуркіт гармат пригадував дійсність, пригадував страшну війну, яка буде колись нестертою плямою в історії европейських народів, а наші внуки та правнуки зачислять той час до найдикших, найнекультурніших періодів в історії людства. Всежтаки не треба було подаватися, але держатися сильно, бож чейже все стояло на моїй голові.

Зараз чергової днини ранком пішов я до стац. команди, щоби поговорити з підполковником про дальший хід справ. Може він має які прикази, може він дасть мені якусь раду, якісь вказівки, кого шукати, з ким говорити. Може я від нього довідаюся, де є військова команда, де є полк. Моллік і т. д. І знову на перешкоді був мені мій дуже низький старшинський степень. Більшу частину днини проводив я або на смердячім коридорі касарні, або в передпокою канцелярії, де вешталося довволі всякої всячини, або — вже дуже велика ласка — в канцелярії самого стац. команданта. Годинами треба було чекати на самого команданта, а й тоді, як він прийшов, мало було з нього користи; бо він мав доволі власних справ, а мою справу уважав завжди останньою, як також що вона до нього не належить. Не кажу, аби зовсім неприхильно ставився до мене, але був байдужий. Коли трохи привик до мого виду, а може під впливом терплячого виразу мого лиця, став бодай випитувати про те диво, що я привіз із собою, став цікавитися більше та прирік деяку поміч. Був коло нього один старшина-надпоручник (оберлайтнант), який всіми силами старався йти мені на руку, але я сам бачив, що він мав повні руки роботи.

За Жидачевом ішли вже завзяті бої. Мо... скалі робили наступ на Миколаїв, що хвилини напливали розбитки, які питали за дальшою дорогою, сходилися ранені, приносили ріні полягли старшин з просьбою переслати їх до родини і т. д. і т. д. Овочі й висліди війни у всіх її образах, війни з року 1914, з цілим її нелюдським... рядком, замішанням, стратою голови і т. д.

Той оберлайтнант час до часу лучився телефоном, наскільки мені здається, з львівською військ. командою, і старався бодай ви... єднати для мене дальші вказівки або прикази. Одначе все те ситуації не прояснювало і я ...ходив коло полудня з тим, з чим рано прийшов, на те, щоби пополудні знову стояти без... чинно та мучити себе до самого краю...

(Далі буде.)

біття. Гітлер сказав, що „німецька служба праці — це вияв духа нового часу, це найбільший вияв німецького соціялізму.“ В тих словах міститься значіння служби праці для німецької нації. Навіть коли безробіття буде усунене, то й тоді служба праці залишиться, бо це є школа політичного виховання німецької молоді, німецького робітництва. Основоположником виховання у службі праці є ідея і світовідчування націонал-соціялізму. Націонал-соціялізм як ідея, а служба праці як засіб для осягнення тієї ціли.

Головні завдання, як ми вже згадали, це виховно-політичні. Ходить головно про віднесення поняття про працю як головний зміст життя кожної людини. З господарських завдань треба відзначити головно піднесення видайности землі, підготовку нових просторів для кольонізації, створення та закріплення нових господарських осель та піднесення селянського стану. В першу чергу підходять сільсько-господарські роботи як наводнення та відводнення землі, наверствовання камінної землі родючою землею, піднесення урожайности пісковиків та пустарів, регуляція рік, висушування багнистих просторів, будова сільсько-господарських доріг і т. п. Поверхня землі, яку треба відводнити та наводнити, це головно управна ріля, полонини та пасовиська. Вона виносить приблизно 8,5 міл. гектарів. Після переведення таких робіт збільшення видайности одного гектара повинно виносити приблизно 80 мн. З 2,245 міл. гек. багнистої площі та 1,2 міл. гек. пісковиків проектується полонину зробити придатньою під управу ріллі, а другу половину залишити під культуру лісів. Д-р інж. Штельрехт, референт для служби праці при націонал-соціялістичній партії, подає у своїй книжці „Дер Дойтше Арбайтсдінст“, що збільшення видайности має принести державі річно 2,5 міліярдів мн. доходів більше, ніж було досі. Його пляни та висновки опираються на довголітніх студіях ріжних сільсько-господарських організацій, яких ми ізза браку місця подати не всилі.

До цих робіт найкраще надається служба праці, бо вони не вимагають фахово-вишколених робітників. Для виконання всіх робіт потрібно около пів міліона робітників на протяг 20 літ. Удержання одного юнака виносить 3 мн. денно.

Державні користи це збільшення національного майна та продуктивности сільського господарства, зменшення безробітних та збільшення сили купівлі робітників. Піднесення продуктивности сільського господарства потягне за собою збішення заняття у всіх галузях національного господарства.

Яке політичне значіння має цей плян? Піднесенням видайности землі Німеччина, у скрутних часах, унезалежнить себе від закордону. Далі, створивши таким робом кращі умовини та можливости заробітку у сільському господарстві, започаткується переселення з міста на село, а головно буде можливим перепровадити фабричних робітників у сільське господарство. Велика розбудова промислу у великій мірі на експорт, з другої сторони занепад вільної торговлі та перехід світового господарства до нової форми організації національних господарств примушують Німеччину провадити розумну господарську політику т. зн. політику розмірного позподілу цілого населення на промисл і сільське господарство. Тільки при такій політиці Німеччина може осягнути господарську рівновагу.

Інж. Д. Волощак.

Бернард Шо про війну.

Недавно промовляв у радіо в Льондоні англійський письменник Джордж Бернард Шо (родом ірляндець) на тему „Куди Англія“. Його промову передали теж до радієвих стацій в Америці, де публика мала теж змогу почути його слова із заморської віддалі. Дж. Б. Шо сказав:

Остерігаю вас, щоб ви не вірили в гумбуг про розброєння. Мусите бути свідомі того, що Европа стоїть перед новою дияволською війною. Англія йде до війни і дуже легко може взяти участь у війні, якщо хто другий її зачне. Міжнародне розброєння не зарадить війні. Розбройні конференції у Женеві можна правильніше назвати збройними нарадами. Всякий дипльомат в Европі скаже вам, що всі держави у світі готові розброїтись, якщо решта держав розброїться передтим. Ліґа Народів склала розбройну конференцію в Женеві, яка дурила світ два роки, аж недавно британський міністр закордонних справ сер Джан Саймон, заявив, що розбройна конференція є поправді збройною конференцією, яка даремне силкується реґулювати зброєння держав. А голова конференції, Артур Гендерсон, загрозив, що уступить, тому що держави не мають найменшого наміру розброїтись, або бодай здержатись від видосконалювання найновіших і найуспішніших способів убивання людей.

Що чувати в Австрії?

Австрійська телеграфічна аґенція комунікує урядово, що 21. ц. м. в цілій Австрії перестали істнувати наглі суди.

В часі свого урядування наглі суди на 140 випадків видали 7 смертних присудів. Карні доходження проти 400 членів Шуцбунду переказано звичайним судам. Обвинуваченим грозить кара від 10 до 20 літ. Вчора випущено на волю 200 осіб, разом з попередніми днями 500 осіб.

В дільниці Фльорідсдорф за недозволене посідання зброї арештовано коло 100 осіб. У Відні арештували б. президента угорської радянської республики Олександра Ґарбая, що відкрив недавно харчівню в одній дільниці.

Пригоди полярної експедиції.

МОСКВА, 22. ПАТ. Дотеперішні спроби помогти розбиткам корабля „Челюскін“ не дали ніяких успіхів наслідком сніговії, яка не позволила літакам знайти табор розбитків. Ледове поле, на якому находиться табор, пересунулося на 28 км. на північний схід. Лід у багатьох місцях потріскав. З розбитками вдержується постійна радієва комунікація і вістки від них свідчать, що ситуація грізна, всі здорові, та що в таборі панує строга дисципліна.

По широкому світі.

— Багато демонстрантів, ранених 6. ц. м. на вулицях Парижа, зголосили скарги, що їх хотіли вбити.

— Бухаріна, одного з б. провідників опозиції в комуністичній партії, іменовано головним редактором „Ізвестій“.

— До Будапешту приїхав італійський державний підсекретар Сувіч, витаний представниками уряду.

— Французька палата депутованих приняла закон, спрямований проти закордонних робітників, накладаючи на працедавців 10 прц. оплату від робітничих зарібків.

— На основі статистичних обчислень Ліґи Націй світова торговля зменшилася напротязі останніх 5 літ на 65 прц.

— Політичні військові кола в Парижі заявляються за побільшенням австрійської армії з 30.000 на 60.000 і угорської з 35.000 на 75.000 вояків.

— Господарські переговори між Угорщиною і Німеччиною в Будапешті скінчилися підписанням умови, що приносить експортові користи для обох країв.

— В Єрусалимі група арабської молоді знищила домівку жидівського робітничого клюбу за сіоністичну пропаґанду.

З українського життя у Львові.

Просфора на Левандівці.

У всіх майже дільницях Львова відбулися цієї зими свята просфори, уладжені ріжними нашими установами і про них були ширші чи коротші згадки в наших часописах. Лиш про свято просфори на Левандівці не було ще ніде згадки, немов би це була „Богом забута країна“. А чейже і Левандівка (а саме кружок „Р. Ш.“ і читальня „Просвіти“) уладила 11. ц. м. гарне свято просфори, котре згуртувало в просторій читальняній салі понад 100 громадян того передмістя. До прибраних столів засіли старші й молодь поруч. В год. пів до шестої посвятив о. парох Прийма просфору та побажав щастя всім зібраним, а голови читальні та кружка „Р. Ш.“ привитали гостей, між якими були делеґати Гол. Упр. „Р. Ш.“ і Ради Пов. С. Кр. „Р. Ш.“, Іван Герасимович і Микола Ластовецький. Від так цей останній зложив короткий привіт від Ради Союзу і взвивав до праці. Довшу промову про вагу теперішньої хвилини в житті „Р. Ш.“ виголосив п. Герасимович, а радник Кульчицький говорив на тему, звідки взяти грошей на внутрішню позичку для „Р. Ш.“ Час минав швидко й незамітно на розмові про місцеві та загальні справи і ніхто й не счувся, як минула 9-та година вечора і молодь стала ладитись до танців. Перед прощанням старших виголосив ще промову до молоді проф. Ластовецький, який підніс, що левандовецька молодь бере живу участь у праці наших установ і не жалує свого труду й часу для добра тих установ. Відспіванням національного гимну відповіла молодь на ту промову. Годиться з признанням згадати, що через ввесь час гостини відповідно вишколена молодь прегарно колядувала, співала стрілецькі пісні та грала на трубах під проводом свого диригента, проф. Манька. Побажатиб кожній дільниці Львова такого хору і такої орхестри.

Гість.

З українського життя в Перемишлі.

Замітніші події в житті жіночої ґімназії „Українського Інституту для дівчат.“

Згадана жіноча ґімназія має вже свою славу і від що пору — це одинока українська приватна школа, яка має повні права. Тому дивно виглядає, що про досягнення цієї школи або зовсім не пишуть, або коли пишуть, то тенденційно і то так, щоби ті здобутки вийшли чи то зовсім незначні, чи коли вже не можна їх заперечити, то щоби бодай зменшити. Чому воно так, не хочу наразі про це писати.

Як батько, хочу забрати в цій справі голос і помістити кілька правдивих образків з життя ґімназії. Зовсім оправдано влаштувала ґімназія 9. грудня 1933. свято Лесі Українки. Одначе на диво, не було про нього згадки в ніякім поважнішім органі крім льокального перемиського тижневика. А школа велика. Такого поважного настрою, такого пієтизму до нашої найбільшої поетки не стрічаємо так часто. Нпр. маєте хорову точку. Дивитесь на сцену, а перед вами прегарна група дівчат у святочних народніх строях. Прегарний вид, який надовго лишається у свідомости видця. Хто хоче побачити красу нашої народньої жіночої вощі, нехай подивиться на концерт жіночої ґімназії в Перемишлі. У всіх точках (крім одної) слідко великі старання дати щось найкращого, на що молоді сили стати. Зрештою, найкращим доказом повного успіху концерту було загальне вдоволення присутніх гостей.

Прийшов карнавал. Батьківський Комітет, Дирекція ґімназії й Управа Інституту знову подбали про те, щоби дати своїм інституткам змогу провести кілька приємних хвилин і влаштували 10. лютою ц. р. забаву для старших учениць. І знову треба признати, що все вдалося якнайкраще. Завдяки п-і Ірині Бачинській (дружині управителя Інституту) й ученицям VII. кл. прикрашено всю салю в зимовому стилі. Загальне враження цієї декорації було дуже гарне і видно було, що етичне виховання молоді в добрих руках.

Тиждень пізніше (17. II.) влаштовано забаву для нижчих кляс, яка також пройшла в повним успіхом, Дирекція ґімназії, п-і Є. Загайкевичева як голова Батьк. Комітету й Управа Інституту можуть бути вповні вдоволені, що їх труд не пішов намарно.

Дохід з обох забав призначено для найбідніших учениць ґімназії. Отже веселе з корисним.

Батько.

У СПРАВІ ФОНДУ „УЧІТЕСЯ“.

Дня 9. березня ц. р. минають 120. роковини народин нашого кобзаря Тараса Шевченка. Ми певні, що як кожного, так і цього року всі наші Філії і читальні, відповідно до своїх сил відсвяткують гідно цю велику річницю. При цій нагоді ми пригадуємо одну призабуту справу.

У 1921. році, коли ввесь наш народ торжественно святкував 60. роковини смерти нашого народнього Пророка, Краєвий Комітет, що займався влаштуванням цього ювилею, заснував видавничу установу, фонд *„Учітеся брати мої“*, щоби видавати наукові і загально зрозумілі книжечки та поширювати сучасне знання посеред цілого нашого народу. Основуючи цю видавничу установу та віддаючи її під опіку нашій „Просвіті“, згаданий Краєвий Комітет одноголосно рішив, що на удержання цього видавничого фонду раз на все призначується *ввесь чистий дохід із усіх Шевченківських обходів у цілому нашому краю.*

Від того часу фонд „Учітеся“ почав сповняти своє завдання, приступив до праці й видав досі 12 книжечок. Але наше громадянство, як це в нас звичайно буває, в першому запалі справді склало на згаданий фонд значні жертви, які вможливили йому розпочати свою діяльність, є швидко цей запал почав остигати й святочна ухвала згаданого Комітету пішла в забуття...

А тимчасом, не зважаючи на всі злидні, які переживає наш народ, він чимраз більше відчуває потребу освіти і знання, чимраз більше поширюються в нас гуртки самоосвіти, а в міру цього зростає конечність видавати безумовно до цього потрібні підручники. Цю конечну потребу мусить заспокоїти власне фонд „Учітеся“, бо саме його завдання, згідно з думкою основників, є — створити писаний Народній Університет.

Фонд мусить подбати про відповідні порадники й підручники для самоосвітніх гуртків.

Він узяв на себе обовязок опіки над самоосвітніми гуртками і відповідно до цього, видав уже перший підручник до ведення таких курсів: „Порадник для самоосвітніх гуртків“. Алеж виданням цього підручника вичерпує він всі свої засоби і черговий підручник, чи яку книжку може видати фонд знов щойно тоді, коли з розпродажі своїх видань збере відповідні засоби. Правда, від 1934 р. Т-во „Просвіта“, що завідує фондом, хоче за всяку ціну зробити видання фонду періодичними, щоби щороку появлялося 4 книжки (що три місяці) з цього фонду (є це т. зв. Науково-Популярна Бібліотека Т-ва „Просвіта“), алеж що засоби „фонду“ вичерпані, управа фонду пригадує Вп. Громадянству згадану вище ухвалу Народнього Краєвого Комітету для святкування 60-их роковин смерти Тараса Шевченка і звертається ним до всіх Славних Філій і Читалень нашого Товариства „Просвіта“ із гарячим закликом:

Вшануйте всенародню ухвалу творців фонду „Учітеся“!

Святкуйте гідно цього року 120. річницю народин нашого батька Тараса!

Ввесь чистий *дохід із Шевченківських свят жертвуйте на фонд „Учітеся“*. Подбайте, щоби у кожній читальні „Просвіти“ були всі видання фонду „Учітеся“.

ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ Т-ВА „ПРОСВІТА“.

Львів, дня 19. лютого 1934.

„Похід голодних“ на Льондон.

Влада безпеки в Льондоні приготовляється до прийняття учасників „походу голодних“, що від двох тижнів ідуть пішки з ріжних промислових англійських осередків у напрямі на Льондон. Сподіються, що головні „голодуючі“ прийдуть у суботу. В неділю буде велика маніфестація безробітних у Гайдпарку. Власники крамниць в околиці Гайдпарку виставили власні стежі, що мають сигналізувати прихід безробітних, щоби в пору зачинити крамниці та льокалі.

Кн. Штаремберґ у Отона Габсбурґа?

Бельгійське м-ство закордонних справ одержало вістки, що до Бельгії приїхав провідник Гаймвери кн. Штаремберг. Він, мовляв, хоче намовити Отона Габсбурґа, щоби з ним поїхав до Відня, де мають перевести монархістичний переворот. Вістки цієї досі не потвердили. Всеж доручили поліційним стежам окружити замок б. цісаревої Зити в Стеєрзеле. Крім того настановили спец. поліційну службу на летовищі, щоби перешкодила кн. Штаремберґові осісти.

Відносини в раво-руському повіті.

Під якими умовинами можна в Равщині давати українські аматорські вистави. — Розвязані й заборонені установи.

Вже від довшого часу Повітове Староство в Раві Руській забороняє право істнуючим культурно-освітнім установам вести культурно-освітню працю по селах тут. повіту. І коли в 1933 році тут. Староство відмовляло культурно-освітнім установам дозволу на уладження імпрез у деяких лише громадах, як Корчеві, Кревиці, Камінці Боброїдах, Піддубцях, Вербиці, Василеві, Верхраті, Потелічі, Махнові й інших, мотивуючи свою заборону тим, що **нема гарантії щодо вдержання ладу і прилюдного порядку**, то в 1934 році заборонено всім установам повіту уладжувати аматорські вистави, концерти і т. п. таким рішенням такого змісту:

Starosta Powiatowy rawski L. B.P. 6: /Stow/34 Rawa Ruska, dnia 3. I. 1934 do P. T. Zarządu Stow. p. n. Kółko ukr. ped. T-wa „Ridna Szkoła“ w Wierzbicy do rąk p. Teodora Myśki. W związku z wniesioną prośbą o udzielenie zezwolenia na urządzenie przedstawienia pod tyt. „Kozackie dzieci“ w dniu 8. I. 1934 o godz. 17-tej w lokalu czytelni „Proświty“ w gminie Wierzbica, działając na zasadzie art. 10 Rozp. Prez. Rzp. z dnia 27. X. 1933 w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych Dz. U. Nr. 85 poz. 632, wydaję następującą decyzję: nie uwzględniam prośby i zakazuję urządzenie powyższej imprezy, a to pod rygorem skutków prawnych, przewidzianych w art. 19 pow. Rozp. Uzasadnienie. W myśl art. 11 cyt. prawa o publ. przedsięwzięciach rozrywkowych na utwory z tekstem słownym, przeznaczone do publicznego wykonania, należy uprzednio uzyskać aprobatę miejscowo-właściwej władzy administracji ogólnej, a jeśli chodzi o obszar całego Państwa, Min. Spraw Wewn. Skoro jednak P. T. wbrew postanowieniu pow. art. aprobaty przedstawionego utworu nie uzyskał, względnie nie udowodnił, że takowy jest objęty wykazem sztuk dozwolonych, zatwierdzonych przez Min. Spraw. Wewn., prośbę należało nie uwzględnić. Od powyższego wolno odwołać się do lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego, a ewent. odwołanie należy podać przez tut. Starostwo w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu. Starosta Powiatowy wz. Bałusz, zast. Starosty.

Таксамо мотивовано заборони на амат. вистави й по інших селах. На вияснення делеґатів повіт. культ.-освітніх установ п. Мр. Балушеві, як заступникові старости, що дотичний закон відноситься лише до тих пєс, які не були цензуровані владою, а ті, які були цензуровані Дирекцією львівської поліції чи Воєвідським Урядом, не підлягають вдруге цензурі, що є зрештою згідне з розпорядком Міністерства Внутрішніх Справ з дня 28. XII. 1933 Д. Зак. 103 поз. 801. § 3, — **тут. Староство анулювало своє первісне рішення** і видало деяким місцевостям дозволи, а деяким заборони осьтакого змісту:

Z powołaniem się na art. 99 rozp. Prez. Rzp. z dnia 22. 3. 1928 o post. admin. (Dz. U. R. Nr. 36 poz. 341) zmieniam z urzędu tut. decyzję z dnia 3. I. 1934 r. L. BP. 6 (Stow.) 34 — z powodu mylnej interpretacji podstawy prawnej i wydaję następującej treści decyzję: Działając na zasadzie art. 10 rozp. Prez. Rzp. z dnia 27. X. 1933 r. w przedmiocie prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych (Dz. U. Nr. 85 poz. 632) nie uwzględniam prośby z dnia 24. XII. 1933 r. o udzielenie zezwolenia na urządzenie przedstawienia p. t. „Kozackie dzieci“ z baletem dzieci w gminie Wierzbica dnia 8. I. 1934 r. o godz. 17-tej i w myśl. § 2 rozp. Min. Spraw Wewn. z 28. XII. 1933 r. o wykonaniu prawa o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych Dz. U. R. Nr. 103 poz. 801 zakazuję urządzenia tegoż pod rygorem skutków prawnych, przewidzianych w art. 19 pow. na wstępie rozp. z dnia 27. X. 1933 r., bowiem P. T. nie dają mi gwarancji utrzymania w czasie imprezy bezpieczeństwa spokoju i porządku publicznego. Od powyższego wolno odwołać się do Lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego, a ewent. odwołanie należy podać przez tut. Starostwo w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu. — Starosta Powiatowy wz. Bałusz, zast. Starosty.

В останньому часі тут. староство повернуло знову до первісної новорічної децизії в подібних справах, а дотичний референт п. Прошанський на інтервенцію делеґата повітових установ заявив, що **всі установи, які старються про дозвіл на уладження аматорської вистави чи концерту, перед внесенням подання про дозвіл мусять дістати апробату староства на кожний твір, який хочуть давати прилюдно, без огляду на те, чи він був цензурований Воєвідським Урядом чи Дирекцією поліції та що до кожного подання про дозвіл староства треба предложити дотичний твір у 2 примірниках, переложений на польську мову.** Після того вся культурно-освітня праця по наших установах в повіті зовсім припинилася.

Накінець слід згадати, що крім тих заборон на уладження амат. вистав і концертів тут. староство в 1933 році **розвязало в рава-руському повіті читальні „Просвіти“ у Домашеві, Тетиськах, Корнях та Ульгівку, пож.-рух. т-во „Луг“ у Корнях, новий „Луг“ у Лаврикові, і крім того заборонило основувати Кружки „Рідної Школи“ у Любичі-Кулаїцях, Махнові й Карові, Кружки „Союзу Українок“ у Хлівчанах і Карові та Кружок „Сільського Господаря“ в Карові.**

Ці інформації подаємо також до відома Української Парл. Репрезентації та прохаємо її інтервенції в компетентних чинників.

——o——

ЗДЕМОЛЮВАЛИ ЖИДІВСЬКИЙ РОБ. КЛЮБ.

ЄРУСАЛИМ, 22. II. ПАТ. „Аля Джавія ал Іслямія“ повідомляє з Дамаску, що гурт арабської молоді вдерся до льокалю жидівського робітничого клюбу та здемолював його уладження. Причиною нападу, як казали, було, що члени клюбу вели сіоністичну пропаґанду.

——o——

ГІТЛЕРІВЦІ В ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ, 22. II. ПАТ. Залога німецького корабля „Ербель“ (власність німецької левантійської лінії), що стояв у пристані Гайфа, роздавала брошури в німецькій та англійській мові протижидівського змісту. Подібні брошури роздавали в кількох дільницях Гайфи арабські хлопці.

НОВИНКИ

— До нинішнього числа долучуємо складанки П. К. О., якими просимо надсилати передплату на березень.

— Аналіза психічних здібностей. Виклад на цю тему виголосить д-р Всеволод Метельський в суботу, 24. ц. м. в домівці кружка Гавей Барвінок у Львові (вул. Мохнацького 12. I) Початок в год. 6. веч.

— Перше „Collegium Musicum“ у домівці Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В неділю 25 лютого в год. 7. вечором відбудеться в концертовій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка перше „Collegium Musicum“ (вечір фортепянової старини) при участи Бориса Кудрика (коротка прелекція й музичні демонстрації). На програмі вечора складаються сонати Бортнянського та Клементія. Вступ за добровільними датками на дохід бібліотеки Вищого Муз. Інституту.

— Виставка Льва Геца. В салях Наукового Т-ва ім. Шевченка від двох тижнів відбувається дуже цікава Виставка творчости нашого маляра Льва Геца, бувшого УСС, учасника визвольних боїв і т. д. Виставка обіймає 270 творів

цікавій інтерпретації як з мистецького так і тематичного боку, і повинна зацікавити якнайширші кола нашого громадянства. Зрештою, своя і чужа критика прийняла виставку дуже тепло. Виставка повинна зацікавити наше громадянство, яке теж повинно підтримати мистця, так близького почуваннями і творчістю усім нам, уже як не купном, то бодай відвідуванням виставки, особливо тими колами, які ставлять до мистецтва певні вимоги. Організатори виставки в цьому випадку мають моральне право апелювати до громадянства, бо Гец на те заслуговує і як мистець і як громадянин.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В суботу 24. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Чарнецького 26. II. пов. реферат д-ра М. Музики: Українська медична термінольогія.

— **Новий радянський консуль у Львові** має бути іменований в найближчому часі. Теперішній управитель радянського консуляту віцеконсуль Ґолуб є тільки провізоричним.

— **Розділ академічних стипендій.** Міністерство віроісповідань і освіти роздало 1151 стипендій для студентів вищих шкіл у Польщі. Із загальної стипендійної суми признано для львівського університету 162.000 зол., для льв. політехніки 73.000 зол. та академії ветеринарійної медицини 15.000 зол. У всіх тих школах стипендії не дістав ні один студент української народности.

— **Пошесть плямистого тифу** поширюється в деяких повітах Сх. Галичини. В громаді Кальній пов. Калуш стверджено 10 випадків плямистого тифу, з яких три скінчилися смертю. Також у громаді Стебнім стверджено 8 випадків цієї пошести. Одночасно в Городенщині шириться черевний тиф. В Раківці і Семенівці занедужало 9 осіб, яких відставлено до шпиталю в Городенці.

— **Львівська хроніка.** В пивниці при вул. Оголінській безробітний шофер Осип Комарянський вбив сокирою свого товарища Мих. Чайковського, провівши з ним цілу ніч на забаві. — В текстильному магазині Ґельбара при вул. Казимирівській приловлено вночі на горячому вчинку Теодора Поповича, як розбивав бюрко, де було 3.000 зол. При ревізії його мешкання найдено велику скількість крадених текстильних товарів вартости 3.000 зол.

— **Краєва хроніка.** В Бориславі скінчив самогубством інж. Стефан Косіба, директор копальні земного воску, заживши отруї. — В Дрогобичі повісилася на поді 59-літна Марія Рукавлова наслідком невилічної недуги. — В Рибниках пов. Бережани вломився до місцевої церкви парубок Іван Мандзій, караний вже кілька разів за крадіж, і забрав із церковної скарбони 145 зол. Вломника арештовано. — В дубенському повіті занотовано 10 випадків плямистого тифу, що прийшов із сусідніх волинських повітів. — В мешканні кн. Стефана Любомірського у Варшаві зафантовано меблі за невирівнаний довг 500 зол. — У Вербіжі біля Львова повісився 57-літній господар І. Терешак. Причина: нервовий розстрій.

— **Пожежі.** В Долині пов. Товмач повстала пожежа в стодолі фільварку Мозеса Берґмана і знищила її разом зі запасами збіжа. Шкоду обчисляють на 11.000 зол. — В загороді Якова Томаса в Йозефсберґу пов. Дрогобич вибух вогонь і знищив всі господарські будинки на шкоду 2.500 зол.

— **Потрійне душогубство.** У Гелевчешті пов. Роман (на Буковині) невідомі злочинці доконали страшного потрійного убивства. Жертвою упав коршмар Янош Пуркарю, його жінка і 17-літна дівчина. Душогубства доконано бестіяльним способом. Злочинці привязали коршмаря і його жінку до сволоків коршми, а опісля насилували дівчину і вкінці всіх троє повбивали сокирою та зникли. Підозріння паде на співсельчан.

— **Зловживання нотаря.** У варшавськім окружнім суді розпочався процес б. нотаря в Жирардові, 43-літнього Фр. Баканського під закидом грошевих зловживань на шкоду ріжних установ.

— **Ріжні вістки.** Цілу Угорщину навістила снігова хуртовина і спричинила велике знищення в комунікації. — Радянська академія наук у Москві рішила скликати на квітень ц. р. всесоюзну конференцію в справі стратосферичних дослідів. — З Токіо повідомляють про летунську катастрофу, яка склалася в корейських горах. Два японські літаки вдарили на себе і впали запалившись, наслідком чого згинуло 5 летунів.

— **Смерть романтичного коваля.** Англія — країна чудаків мала одного коваля, якому могли позаздрити всі ковалі світа. Він звався Гюг Мекі і мешкав у Грета Грін у Шотляндії. Невідомо під впливом якого привілею чи пересуду мав він право вінчати пари над своїм ковалом зої, коли закон не дозволяв на вінчання з

ВІДГУКИ ДНЯ.

Іду на ви!

Свого часу, менш-більш тисячу літ тому, впало таке слово на українській землі: „Іду на ви!" Мусіло воно падати і багато раніше, але літописець цього нам не переказав, бо, або не знав, або кидали цей вигук люди мало впливові, мало знатні, чи мало могутні.

Зате вигук великого вояовника Святослава треба було відмітити і Нестор це відмітив.

„Іду на ви!" — гукав Святослав до ворогів, коли вибирався на них війною. Один, два, десять разів йому вдалося, але раз вороги, які не мали звичаю остерігати противника засілися в лозах і бідний князисько втратив не тільки всю добичу, але й рідну голову.

Не знаю, чи під впливом Святославових слів, чи по традиції — захоріли українці на дивну хоробу. Називається вона „ідунави" і наробила нам за останніх тисячу літ більше шкоди, як град, пошесть, чи інші інвазії.

Ще якби нащадки Святослава приготовлялися бодай так, як їх предок (про відвагу та хист не говорю!), то хоч кілька разів удалось би їм побити противника. А то без підготовки, без обчислення сил, без вижидання на відповідний момент — „Іду на ви!" Противник тоді плює в жменю і лупить.

Та грубо помиляється той, хто думає, що це вчить розуму.

„Святославич", набравши, як бідний в торбу, тільки й роздумує над тим, до когоб знову гукнути „Іду на ви". Знайшовши — гукає і — знов програє.

Публичне і приватне наше життя повне таких непідготованих вигуків і — що за тим іде — повне програних.

Ще нічого нема, ще навіть плян не зовсім розроблений, а ми вже стрічшимо противника: „Чекай! Тепер ми тобі!" Противник мобілізується, жде на наступ, а не діждавшись — сам наступає. Застає слабо обсаджені окопи, здобуває їх від першого удару і... йде „на ми".

Валоститься українець на українця (дуже часто зовсім справедливо!) і тоді до нього: „Та я вас, мій пане, з посади викину!" Загрожений противник намотає собі те все на вус і... тикине з посади тамтого.

На тім не тільки терпить викинений, але й наше життя, бо людина була вартісна.

Думаю, що час нам вилічитися з тої нашої хороби і почати хорувати на іншу.

Публично:

—Ми?! Алеж, панове, ні гадки не маємо. Під цим оглядом ми дуже слабо стоімо.

І одного дня — як грім з ясного неба.

Приватно:

— Я проти вас?! Ні! Але люди можуть вам це взяле взяти.

І постаралися, щоби люди взяли...

Спробуймо!

Галактіон Чіпка.

формальних оглядів. До нього зїздились теж ріжні романтичні молодята, що хотіли оминути звичайного шлюбу. Мекі повінчав таким робом 300 пар. Помер у 64 р. життя. Чи хто перебере його романтичне ковало? невідомо.

— **Наймолодша пара у Франції розводиться.** Тому пять місяців уся Франція говорила про шлюб у селі Катільон, коли то віддалася 13-літня Адріяна Делямар за 17-літнього Пінтоса. Великі часописи вислали були на весілля своїх кореспондентів. Затягнули до того також президента Франції Лебрена, який своїм підписом мусів потвердити диспензію, потрібну для шлюбу. Справа ця мала своє „але". Небаром по шлюбі молодій жіночці народився гарний хлопчик, та це дало нагоду, щоби суспільність іще більше зацікавилася тією „важною" подією. Молода мати опинилася навіть на кіновому полотні. Та подружнє щастя молодої пари тревало недовго. Пан Пінто покинув жінку й вернувся до хати своїх батьків. Так само зробила й молода Адріяна. Хто тут виною? На думку часописів головно мати дівчини й хлопця. Саме наслідком їх завзяття не вдалося погодити розведених.

— **З виправи корабля „Челюскина".** Провід радянської виправи на північ на кораблі „Челюскин" повідомляє так радіом про свої успіхи: „Живемо другий день на ледах. Означуємо своє місце по зорях і находимось тепер під 65 ступнем 17 мін. північної ширини і 172 ступ. 51 мін. західної довжини. Заки „Челюскин" потонув, ми перерізали линву, що звязувала чердак корабля з вантажем. Наш рахунок був вірний, бо велика частина вантажу знову виплила наверх із води. Ми побудували барак на 50 людей і починаємо вже будувати кухню та сигналову вежу. До берега звідси 130 км. Усі ми здорові та бадьорі".

— **Одні голодують, другі нищать харчові артикули.** Допомоговий Комітет для зменшення світової біди у Бостоні подав звіт, у якому є і такі цікаві числа. М. р. з нужди покінчило самогубством 1,200.000 людей. Щоби вдержати високі ціни знищили 114.000 ваґонів рижу, 2,500.000 кг. цукру, 400.000 ваґонів пшениці, 267.000 мішків кави, 1,400.000 кг. мяса і т. д. — У першій половині січня в Бразилії знищили 112.000 мішків кави. Загалом знищили кави до 15. січня ц. р. 26,117.000 мішків.

—o—

З кіна.

КІНО КАСІНО: „РАНДЕВУ У ВІДНІ.

Веселий передвоєнний Відень із архикнязями і цісарями, що бавились, кохали і не дбали за громадську думку, яка ще вкривала їх імя ареолем. До такої доби і таких напів мітичних осіб причіплена історія одної придворної дами, що кохалася у „Його Королівській Величности" і залишилась із смертельною раною у серці, коли ця Величність мусіла покинути край і престіл. Вийшла вона заміж за одного визначного професора, що вмів лікувати такі „ідеї фікс", змінила своє життя і психіку аж тут... одного дня ця Величність вертається, без огляду на всі небезпеки, у Відень, щоб побачитись зі своєю давньою любкою. Головні ролі грають Джон Беррімор і Діяна Вініярд, дуже гарна пара. Танці, музика, комічні сцени — приємна саламаха.

КІНА „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": ГАРНИЙ Є СВІТ".

Фільма з Морісом Шевальє, що в останніх своїх ролях пробує надробити те, що бракує у сценаріях писаних для нього. Ці сценарії складаються з кількох невеличких мотивів його перших фільм, повних ліризму, зовсім своєрідного дотепу і париських легких пісеньок. Бачимо тут іще кілька моментів зі „старого" доброго Шевальє, знаменитого в міміці та жестах, коли підспівує і підтанцьовує, є дві-три комічні сцени, які не мають нічого спільного з його акторським талантом, а вся решта це пребанальна пригода з дівчиною з цирку, якою Шевальє опікується, як оборонець усіх покривджених, але обовязково гарних дівчат. Смійтись можна.

—o—

Дописи.

Яворів.

Загальні збори філії „Союзу Українок у Яворові". Дня 12/II. ц. р. відбулися Загальні Збори Філії „Союзу Українок" у Яворові. Присутніх було 75 членок, між ними делеґатки від 7-ох сільських Кружків (з Porіsna, Ст. Ямева, Мужилович, Молошкович; Нагачева, Наконечного й Черниляви). Заповіджені делеґатки Головного Т-ва не прибули, відкликавши свій приїзд телеграфічно. На Зборах розбіжности думок не було; стверджено потребу скріплення організаційної праці в повіті і тому одобрено приняття виділом Філії платної організаторки. Головою вибрано й на далі п. Іванну Паарову. Н.

Цікавий документ. Нижче подаємо до відома такий характеристичний документ: „Kierownictwo 1 kl. Szkoły Powszechnej w Wulce Rosnowskiej L.: 49 Do Biblioteka-rza Czytelni „Proświty" w Wulce Rosnowskiej. Kierownictwo Szkoły uprasza o podanie wykazu książek i czasopism, z krórych korzysta młodzież szkolna z wyszczególnieniem autora każdej książki. Wyżej wymieniony wykaz należy wysłać Kierownictwu Szkoły w myśl rozporządzenia Kuratorium i Obwodowego Inspektoratu Szkolnego w Gródku Jagiellońskim z dnia 30. I. 1934 r. zczurkówna, kier. szkoły. Wulka Rosnowska 13. II. 1934 r. Яке відношення іствує між управою школи й читальнею, яка статутово обовязана предкладати звіти тільки своїй Філії та Головному Товариству?!

Ст. Самбір.

Союз Українок під проводом п. Датової розвив широку працю. Оснування ґалянтерійної кооперативи, закуп машини для вироблу панчіх, рукавичок і т. п. і курс цих робіт — це сильні почини. Дня 12. II відбулася заходом Союзу уперше в Старім Самборі просфора, яка зібрала до 150 осіб переважно міщанство. Посвячення довершили о. дек. Бенцін з о. Шпиталем та о. Дашом. Промова о. Бенціна, д-ра Кульчицького, д-ра Максимчука і п. Саварина, коляди, пісні та оркестра виповнили програму. При вечері зібрано 25 зол. на діточу бібліотеку і 10 зол. на оркестру.

Місцева кооператива „Торговля" отворила з днем 1. лютого філію на Посаді, торги в ній вповні вдоволяючі, вигляди на розвій гарні.

Кружок „Рідної Школи" у Ст. Самборі розвиває живу діяльність. Подвоїлося число членів, закоядовано 136·15 зол. на надбудову української гімназії в Самборі, до громад внесено петиції, щоби вставляли у свої буджети відповідні суми на ту ціль. На черзі є оснування діточої бібльотеки і збирання позичок „Р. Ш." в повіті й місті. Для пропаганди цих справ і підготовки дальшої плебісцитової акції відбувся 4. II. виклад голови д-ра Кульчицького п. н. „Завдання і потреби Рідної Школи в повіті й місті".

СПОРТ.

ПОСВЯЧЕННЯ ДОМІВКИ К. Л. К. У СЛАВСЬКУ.

За неповних 10 літ існування Карпатського Лещатарського Клюбу станула у Славську, серці Східного Бескиду і найрухливішім осередку лещатарського спорту, перша українська станиця для лещатарства та зимової і літньої туристики. Домівка поставлена по пляну інж. А. Пежанського. Вона обіймає 3 світлиці з кухнею на партері і невикінчені ще з недостачі фондів 3 кімнати на поверсі. Лежить вона в найкращій частині Славська, у підніжа мальовничої Ільзи, де назагал скупий на воду Опір утворив затишне плесо до купання.

В неділю 4. березня п. р. відбудеться посвячення домівки, яка називатиметься іменем д-ра Дмитра Левицького, бо в першій мірі завдяки його моральній і матеріяльній помочі вибудувано цей перший лещатарський приют.

Буде це велике свято: не лиш для членів К. Л. К., що через різні перепони майже дійшли до цілі: не лиш для загалу українських спортовців, що вкінці матимуть власне пристановище; і не лиш для Славська та всієї його округи, що серед цілого ряду чужих захистів повстав теж один свій — довго жданий. Буде це свято для всього українського громадянства, для всіх свідомих одиниць, що цікавляться ріжними ділянками суспільного життя і тішаться кожним прибутком у національному добрі.

Посвячення домівки відбудеться під ласкавим проводом Преосв. Кир Івана Бучка. Посвячення попередить архиєрейська Служба Божа (в год. 9.30 рано), яку Преосв. д-р Бучко згодився відправити на площі перед домівкою.

Після посвячення відбудуться віздові лещатарські змагання для місцевих і замісцевих змагунів та змагунок. Старт на Ільзі, мета коло домівки.

З огляду на велике число сподіваних гостей Виділ К. Л. К. робить старання про залізничі знижки. Ціна білету нормального: 7.90 зол., знижкового поворотного (т. зв. ретурка) 11.80 зол. Відїзд зі Львова: субота, 3. березня, год. 18.27 або неділя 4. березня, год. 6.55 рано. Поворот у неділю вечором або в понеділок рано.

Тих Вп. гостей, що бажали би у Славську переночувати, просимо з огляду на обмежене число місць зголосити це заздалегідь у секретаріяті К. Л. К., вул. Костюшка ч. 3, партер ліворуч (льокаль Українського Технічного Товариства) у вівторки і пятниці від год. 19—21., телефон 93-20. Бажано також, щоби Вп. гості мали з собою харчі, бо у Славську тяжко прохарчуватися.

На випадок непогоди речинець посвячення домівки і віздових змагань буде пересунений на 11. березня ц. р., про що вчас повідомимо в часописах.

Дня 25. березня ц. р. відбудеться в салях „Народної Громади", вул. Костюшка ч. 1, I. пов., в год. 19.00 роздача нагород для львівських змагунів. При цій нагоді відбудеться прибивання цвяшків в гиблем з нагоди посвячення домівки.

Інж. А. Палій,
голова.

Мгр. Богдан Гвозденький,
секретар.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Родина".
Субота, 24. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".
Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 23. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Товаріщ".

Український Театр ім. І. Тобілевича і Калуші.

23. II. Гра на Замку.
24. II. Ревія „Наша парада".
25. II. Сонце Руїни.
26. II. Премієра „Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша іде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".
АПОЛЬО: „Паприка".
АТЛЯНТИК: „Парада резервістів".
ВАНДА: „Св. Антоній Падевський".
КАСІНО: „Рандеву в Відні".
КОЛІСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній усміх".
КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).
МІРАЖ: „Королівський любко".
МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).
МУЗА: „Наварив пива" (Бастер Кітон).
ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".
ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.
ПАСАЖ: „Дивогляди", „Фліп і Флян".
ХИМЕРА: „Світ без мужчин".
СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 15-95!"
УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Пятниця, 23. лютого 1934.

Льондон (342,1) 22·00 Концерт сучасної музики, **Відень** (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·05, 20·30 Німецькі та скандинавські пісні, **Кошиці** (269,5) 12·30 Концерт 16·40 Веселі рецитації, **Париж** (1724) 13·30 Концерт, **Берлін** (356,7) 18·00 Твори на скрипку, віольончелю, фортепян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні Шуберта й Вольфа, 18·00 Нар. пісні, **Ляйпціг** (382,2) 14·55 Солісти, 18·00 Фортепян, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, (музика, спів), 17·50 Давня камер. музика, 19·55 Клясична музика, **Будапешт** (549,5) 13·30, 17·00, 20·00 Концерт, 18·20 Популярні арії, 22·20 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 20·45 Концерт (музика спів).

Субота, 24. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·00 Концерт, 19·00 Пісні Гуг. Вольфа (Мітальська, сопран), 20·30 „Модель" оп. Суппе, **Моравська Острава** (259,1) 21·30 Радіофільм (легка музика, пісоньки) **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1724) 13·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 17·30 Фортепян, 19·00 Оп. музика, спів. **Мінхен** (405,4) 20·05 Концерт симф. орхестри, **Букарешт** (212,6) 20·30 Спів, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 23. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Популярна музика з гр. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Джезовий концерт, 16·10 Фортепян, 16·40 Серед книжок, 16·55 Тад. Боховський в рецитації деяких інструментів (гр. плити), **17·25 Трансм. з Варшави: Концерт Українського Хору ім. Лисенка п. д. дир. Серг. Соллогуба.** 17·50 Наука стенографії, 18·00 Нові статути нар. школи та гімназії, 18·20 Польська нар. музика (капеля), 19·05 Всячина, гр. плити, 19·25 Актуальний фейлєтон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·45 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Муз. балачка, 20·15, 22·15 Трансм. з Варшави: Фрагмент симф. концерту, спів (Ада Сарі). 21·00 Трансм. з Білгороду: Фрагм. европ. концерту, присвяченого югославянській музиці, 22·00 Літ. фейлєтон „Суд над Попелюшкою", 22·40, 23·05 Танкова музика.

Субота, 24. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Джезовий концерт, 15·25 Репертуар театрів гр. плити, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісні в супр. фортепяну, 16·00 Авд. для хорих, концерт, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт (музика, спів), 17·50 Куток Краєзнавчого т-ва, 18·00 Репортаж, 18·20, 19·15 Всячина, 18·35 Джез спів, 19·00 Академія з нагоди лотиського свята, 19·25 Рецитації поезії, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 Почт. техн. скринька, 21·20 Концерт творів Падаревського, 22·00 Танкова музика, 23·05 Виленська зазуля.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·36.

Золото: Долари 9·03—9·06. Франки фр. 36·30—36·50. Дукати 83·70—84·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·40—47·00.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75. Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·20, Париж 34·93 і пів. Берлін 210·60, Цюріх 171·39. Амстердам 357·10. Нюйорк кабель 5·34 і пів. Нюйорк чеки 5·33 і пів.

Варшава 22. II. ПАТ. На багатьох біржах нині після кільнаденного зупинення упав долар і дуже зближується до урядового курсу. Рівночасно наново зміцнився англійський фунт, так що ріжниця між обома англьо-саськими валютами збільшилася.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 2·90—3·—

Тенденція на масло, сметану і молоко удержана, на яйця слаба.

Ціни битої птиці з птахомясарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.35	1.20	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Управа Секції „Самопоміч" при Українській Студентській Громаді в **Познані** звертається оцим востаннє до товаришів довжників з проханням щоб **до дня 8 березня 1934 р.** звернули позичені гроші разом з відсотками, вкладками (за час від дати затягнення позички до 8 березня 1934) та коштами нагімнень. 1) Бережанський Василь — 83·75 зол., 2). Ганушевський Мирон — 33 зол., 3). Курилюк Володимир — 38·75 зол. 4) Крижанівський Андрій — 32·30 зол., 5) Крижанівський Петро — 42·55 зол., 6). Куницький Модест — 40·45 зол. Гроші просимо присилати під адресою: Hnidan Volodymyr Ivan, Poznań 3, ul. Małeckiego 5, m. 5. Якщоб не упімнення не помогло, Управа буде приневолена **подати довжників до суду** щоб не пропали гроші, **призначені** згідно зі статутом на випадок ліквідації Секції **„Рідній Школі"**. Познань, 20 лютого 1934. За Управу: Гнідан В. І. в. р. голова, Стародуб Н. в. р. секретар. 1135

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БЕЗРОБІТНІ ІНТЕЛІГЕНТИ по місточках і селах **можуть дістати заробіток.** Адреси подати до книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська ч. 20. 1114 2—3

КОВНІРЦІ до прання, **убрання** до чищення і фарбування приймає Е. ГОВИКОВИЧ — Львів, Домініканська ч. 4. 1125 2—15

ШУКАЄ заняття у Львові зльокавтована учителька. Може зложити 2—3.000 золотих кавції або до підприємства як вкладку до обороту або до спілки. Зголошення до „Діла" під „3.000". 1126 2—3

УНЕВАЖНЮЮ мої згублені 20 лютого н. м. документи: „Dowód osobisty", військову книжечку (з мобілізаційною посвідкою) й легітимацію Суспільної Обезпечальні, всі виставлені у Львові. Іван Михайло Бедрило, Львів, вул. Городецька 127/XVIII. 1131 2—3

8 КІМНАТ з кухнею, лазничкою, система коридорна. **4 кімнати** з кухнею, лазничкою система коридорна на II-гім поверсі при вул. Косцюшка ч. 1 а в домі „Народньої Гостинниці". 1132 1—3

3 КІМНАТИ, кухня, повний комфорт, бальнон, перший поверх, сонішне, коридорна система, околиця св. Антонія, від половини березня до винайму. Відомість з чемности кафлярське бюро М. Галібей, Петра Скарги 5, Телефон 61—65. 1133

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЦЕРКОВНІ ЦВІТИ
поручає на Свята
СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
в Стрию — Шевченка ч. 6.

Китиці до свічок є в трьох цінах:
менші — 3 зол. пара,
середні — 5 „ „
великі — 7 „ „

Китиці з винограду: середні 4 зол. і великі 6 зол. пара.

Китиці поставні на престіл:
менші — 15 зол. пара,
середні гарні (около 70 цм. високі — 25 „ „
і великі — 35 „ „

Гірлянди на обрачи — 4 зол., ширші — 6 і 8 зол. за метр.

Цвіти матеріяльні тревалі, краски естетично дібрані. — При більших замовленнях також на сплати.

Der Tag
Великий національний часопис у Німеччині
Показові числа даром висилає
Verlag Scherl, Berlin SW 68

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

МОДЕСТ КУНИЦЬКИЙ
Московська масонерія й дорадники гр.-кат. гієрархії
Ціна 50 сот.
Замовляти: в усіх українських книгарнях і у автора.
ВАРШАВА, ВУЛ. ЗГОДА 8 м. 6.

У Варшаві
МОЖЕТЕ КУПИТИ „ДІЛО" В ТАКИХ МІСЦЯХ:

Вул. Маршалківська 30.
Вул. Маршалківська 46.
Вул. Маршалківська 77.
Вул. Маршалківська 89.
Вул. Маршалківська 101.
Ріг вул. Золотої і Маршалківської
Вул. Маршалківська 127.
Вул. Маршалківська 132.
„Наукова Книгарня".
Вул. Новогродзка 2.
Ал. Уяздівські, ріг площі Трьох Хрестів.
Вул. Брацка 21.
Вул. Шпитальна 8.
Краківське Передмістя 12.
Площа Театральна, ріг Вербової
Прага напроти костела св. Фльоріяна.

Церковні дзвони
доставляють
Ліярні дзвонів
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
у Калуші й Перемишлі

Новина!
Розбиті дзвони особливої вартости споюємо під гарантією, відзискають попередню красу і силу тону, черезте перетопляти дзвони зайво.

ОСТОРОГА!
Остерігаємо перед агентами якоїсь [illegible] дівської ліярні дзвонів зі Станиславова, які волочаться по селах та агітують і подаючи себе за наших відпоручників, напихають людям останню тандиту.

Ми як ніколи так і тепер не послуговуємось агентами в тій цілі, що хто забажає доброго товару, довідається про нас з українських часописів, а [illegible] дівського агента з його дзвонами [illegible] править до найблизшої божниці. 1115 3—10

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
Шевченко й Княжна Репніна
Ціна 1.50 зол., з пошт. пересилкою 1.65 зол.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ
МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ
Ціна 3 зол., з пошт. пересилкою 3.30 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.